

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Και εδώ ομιλούμε για την απόλυτη ελευθεριότητα. Όχι τα εκατομμύρια των Ελλήνων πιστών, δεν έχουν καμία αξία για την Κυβέρνηση, εδώ η Κυβέρνηση θα προχωρήσει και μας ζητάει να είμαστε νομιμόφρονες σε τι; Στη νομική αυθαιρεσία του Δαφέρμου; Στις δοξασίες του Σταθόπουλου; Δεν θα σταθούμε να δούμε πώς έχει το θέμα; Το θέμα της κοινωνικής συνοχής. Ξέρετε ποιο είναι το μέγιστο και σας ζητώ να το σκεφθείτε. Δεν νομίζω ότι υπάρχει αμφιβολία ότι το φρόνημα το εθνικό, ηθικό, αυτής της κοινωνίας και η κοινωνική συνοχή είναι ακριβότερα και πολυτιμότερα από οποιοδήποτε πρόγραμμα εξοπλισμών και από οποιοσδήποτε S-300. Αυτήν την αναλογία σκεφθείτε τη, ίσως να είναι χρήσιμη.

Καταλήγω λέγοντας. Σας ζητώ με κάθε σοβαρότητα να υπερψηφίσετε την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας που δίνει διεξόδο, ανοίγει οδό. Αλλιώς τίποτα δεν κλείνει και καθώς θα είναι ανοικτό το θέμα η ευθύνη θα είναι αποκλειστικά δική σας. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο εισηγητής από πλευράς της Πλειοψηφίας κ. Σταύρος Μπένος έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το είπα στην κοινοβουλευτική επιτροπή, που συζητούσαμε το θέμα και θέλω να το επαναλάβω και εδώ, ότι θεωρώ εξαιρετική την τιμή που μου ανέθεσε η παράταξή μου να την εκπροσωπήσω ως εισηγητής γι' αυτό το σημαντικό θέμα.

Αυτές τις μέρες απέσπασα τη συμπάθεια πολλών συναδέλφων μου, θέλοντας να μου υπομνήσουν τη δυσκολία της θέσεως στην οποία βρίσκομαι. Πλην όμως εγώ θέλω να δηλώσω ευθαρσώς ότι σπάνια απ' αυτό το ιερό Βήμα αισθάνθηκα τόσο καλά, όχι τόσο όσο έχει σχέση με το αν θα μπορέσω ως έλλογονον, δηλαδή με τη λογική και τα επιχειρήματα, να ανταπεξέλθω στο θέμα αυτό, αλλά πολύ περισσότερο γιατί βρίσκομαι ομιλώντας για το θέμα αυτό και υπερασπιζόμενος, όπως εν συνεχεία θα ακούσετε, τις απόψεις μας σε μια απόλυτη αρμονία λογικής, πνεύματος και ψυχής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλά παράδοξα συμβαίνουν αυτές τις μέρες στη χώρα μας, ή, αν θέλετε, άλογα -να χρησιμοποιήσω τη θρησκευτική γλώσσα- ή παράλογα -για να χρησιμοποιήσω τη γλώσσα του ορθολογισμού. Ποια είναι αυτά;

Ένα θέμα μικρό ξαφνικά υποβοηθούμενο βεβαίως από τη σημειολογία και την ένταση των ημερών και την πάσης μορφής αξιοποίηση, γίνεται ένα τεράστιο θέμα. Σπάνια νομίζω έχουμε ζητήσει πολιτικά ένα τέτοιο γεγονός, δηλαδή ένα τόσο μικρό θέμα να γίνεται τόσο μεγάλο.

Σημείο δεύτερο. Σπάνια εγκαταλείπουμε την ουσία ενός θέματος και οχυρωνόμαστε στη διαδικασία. Πιο πολύ ακούμε αυτές τις μέρες, κυρίως από τα τηλεοπτικά παράθυρα, για τους χειρισμούς της Κυβέρνησης, για το διάλογο, που έπρεπε ή πως όφειλε να γίνει κλπ. Εγώ θέλω να διατυπώσω το ερώτημα σε σας, αγαπητοί συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας.

Αν ήταν στη θέση του σημερινού Πρωθυπουργού ο δικός σας Αρχηγός και του ζητούσαν, διαρκούσης της συνεδρίασης της Ολομελείας της Ιεράς Συνόδου να πάει μια επιτροπή και να πάρει τη γνώμη του, δηλαδή πρακτικές που θύμιζαν αριστεριστικές συνδικαλιστικές οργανώσεις της δεκαετίας του 1970, τι θα κάνατε;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Δεν θα έφθανε εκεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Πολύδωρα σας παρακαλώ, να μην κάνετε διακοπές και να φροντίσουμε όσο γίνεται πιο ήρεμη η διεξαγωγή της συζήτησης. Σας παρακαλώ θερμά όλους.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Είναι το ερώτημα επαναλαμβανόμενο, όπως "εμείς τι θα κάναμε στα "μία" κλπ. Σας λέγω, δεν θα έφθανε το θέμα εκεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Πολύδωρα, θερμά σας παρακαλώ.

Έχω το λόγο μου και υποθέτω ότι έχετε και σεις τους λόγους σας. Αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι πρέπει να τελειώσει αυτή η συζήτηση ομαλά χωρίς διαξίφισμούς με ηρεμία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Το θέμα, λοιπόν, είναι να επανέλθουμε στην ουσία των πραγμάτων.

Με όλα αυτά που έχουν συμβεί αυτές τις μέρες παρακολουθούμε την κοινή γνώμη σ' έναν πραγματικό παροξυσμό. Παρακολουθούμε την κοινή γνώμη, η οποία έχει μπερδέψει τα ζητήματα της αστυνομικής ταυτότητας με τα θέματα της εθνικής ταυτότητας που ένα σημαντικό κομμάτι βεβαίως είναι και το κομμάτι της θρησκευτικής συνείδησης. Γιατί όταν ο κόσμος τοποθετείται για το θρήσκευμα έχει επηρεαστεί απ' αυτό το γεγονός. Και ακούστε την αντιφατικότητα: Ενώ αυτό το βλέπουμε σ' ένα ποσοστό πάνω από 60% του ελληνικού λαού και την προαιρετικότητα της αναγραφής του θρησκευάματος, ο ίδιος ο λαός αυτός για το μείζον θέμα του διαχωρισμού τοποθετείται με πάνω από 50% υπέρ του διαχωρισμού.

Τι σας λέει αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι; Από τη μια μεριά σύγχυση της κοινής γνώμης και από την άλλη ένας παροξυσμός. Άλλη θα ήταν η συμπεριφορά της κοινής γνώμης, αν τα πράγματα είχαν τεθεί νηφάλια. Αλλά, αν θέλετε, η σημαντικότερη εξ όλων των επιπτώσεων, είναι το γεγονός ότι το πολιτικό σύστημα βρίσκεται σε μια ιδιότυπη ομηρία. Από τη μια πλευρά η παράταξη της Νέας Δημοκρατίας προφανώς αισθάνεται ότι μπορεί να αξιοποιήσει πολιτικά όλα αυτήν την υπόθεση. Αλλά, αλίμονο, αυτό είναι κάτι πρόσκαιρο, διότι είναι εντελώς αντιφατικό σε σχέση με τον εκσυγχρονισμό της παράταξης αυτής και τα μηνύματα περί μεσαίου χώρου.

Η δική μου η παράταξη, που το σπουδαιότερο αξιακό φορτίο που φέρει από τη γέννησή της είναι η δημοκρατία, είναι τα ατομικά δικαιώματα, είναι οι ανθρώπινες ελευθερίες, φαίνεται και εκείνη να ταλαντεύεται, κάτω από την πίεση επίσης της κοινής γνώμης και των φαινομένων που έχουν διαμορφωθεί.

Με όλο το σεβασμό που τρέφω για την Αριστερά το ιστορικό ΚΚΕ, μόλις προχθές πήρε επιτέλους καθαρή θέση. Και βεβαίως η μόνη παράταξη που φαίνεται να τα έχει καλά με τον εαυτόν της είναι ο Συνασπισμός.

Το θέμα, λοιπόν, είναι να δούμε με ηρεμία την ουσία του προβλήματος. Και, αγαπητέ και καλέ συνάδελφε, κύριε Πολύδωρα, όσο και αν χρησιμοποιήσετε τη ρητορική σας δεινότητα, δεν μπορείτε να είσθε πειστικός για το σημείο στο οποίο βρίσκεται η χώρα σήμερα. Η χώρα σήμερα βρίσκεται στο καλύτερο σημείο που βρέθηκε ποτέ, αγαπητέ συνάδελφε. Και πέρα απ' όλα τα φαινόμενα στα οποία αναφερθήκατε, δηλαδή και τα πρόσθετα φαινόμενα του καύσωνα κλπ., θέλω να σκεφθείτε, τότε η κυβέρνηση της χώρας ανταποκρινόταν καλύτερα από σήμερα στα φαινόμενα αυτά. Σήμερα έχουμε μια μέρα που το θερμόμετρο είναι πάνω από τους 43 βαθμούς. Σκεφθείτε τι κρούσματα είχαμε τα προηγούμενα χρόνια και σκεφθείτε πόσο και σ' αυτό το κρίσιμο θέμα υπάρχει βελτίωση.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η διαμόρφωση του ελληνικού κράτους έγινε επειδή υπήρξε ένα θαυμαστό μείγμα σ' αυτήν τη χώρα μετά την Επανάσταση του 1821, ανάμεσα στην πολιτική και στην ορθοδοξία. Για να αποκαταστήσουμε, όμως, τα πράγματα θα πρέπει να δούμε με ένα ιστορικό βάθος την αλήθεια. Και πρέπει να πάμε πίσω στη γέννηση του νεοελληνικού κράτους, στο 1821.

Βεβαίως η ορθοδοξία προσέφερε, αγαπητοί συνάδελφοι, στη συνέχεια του ελληνοισμού, στη διατήρησή του πιο συνεκτικού στοιχείου, που είναι η γλώσσα του. Όμως η συγκυρία της παλιγγενεσίας οφείλεται και σε δυο άλλους σημαντικούς λόγους. Ο ένας είναι το κίνημα του Διαφωτισμού της εποχής εκείνης, που δημούργησε μια μεγάλη κατάκτηση για την ανθρωπότητα. Δημούργησε το κράτος δικαίου. Κατήργησε, δηλαδή, τις ελέω Θεού εξουσίες. Και είχε σαν πυρήνα, το κράτος δικαίου, την προάσπιση των ατομικών δικαιωμάτων.

Από την άλλη μεριά ήταν η επαναφορά στη συνείδηση του έθνους. Το 1821 για πρώτη φορά διαμορφώθηκε η συνείδηση έθνους με ένα ιστορικό άλμα προς τα πίσω στην αρχαία Ελλάδα. Και αυτά βεβαίως δεν τα ισχυρίζομαι εγώ. Όπως είπα και στην επιτροπή, είναι η επικρατούσα ιστορική άποψη για τη χώρα.

Θα ήθελα εδώ να σας διαβάσω αποσπάσματα από ένα σπουδαίο ιστορικό και φιλόλογο, που αναφέρονται ακριβώς στη διαμόρφωση του έθνους.

Σας διαβάζω, αγαπητοί συνάδελφοι, από το βιβλίο "Ημείς και οι αρχαίοι" του Γιάννη Συκουτρή: "Από την καθαρώς βυζαντια-

κίνη παράδοσιν ασήμαντος ήτο η ηθική συμβολή από την εθνικήν ανάστασιν (ως ιδέαν και ως δράσιν) του 1821”, λέει σ’ ένα σημείο. Και παρακάτω: “Και ενώ αφ’ ενός της αρχαίας Ελλάδος το ιδανικόν υπήρξεν ο συνεκτικός δεσμός που ήνωσε και συνήσπισε του Έθνους τας δυνάμεις και τας εχαλύβδωσε διά τον τραχύν αγώνα, απεχώρισεν αφ’ ετέρου όλα εκείνα τα στοιχεία, που βυζαντινή παράδοσις ή ο εκκλησιαστικός υπερεθνισμός είχε συσσωρεύσει εις εν”. Και πιο κάτω: “Έτσι αποτελεί το ‘21 αληθώς ρήξιν προς το παρελθόν και την “παράδοσιν”, την παράδοσιν όμως την βυζαντιακήν και την της τουρκοκρατούμενης Ελλάδος. Αλλά συγχρόνως αποτελεί αναγέννησιν, αναγέννησιν του αρχαίου ελληνικού πνεύματος (όπως ημπορούσαν οι άνθρωποι της εποχής εκείνης να το συλλάβουν), επάνοδον συνειδητήν εις την δράσιν των αρχαίων προγόνων και (με το τολμηρόν του ρομαντικού πήδημα υπεράνω της ρωμαϊκής και βυζαντινής περιόδου) συνέχισαν άμεσον των κατορθωμάτων εκείνων.

Τα ονόματα του Λεωνίδου και Θεμιστοκλέους δεν κοσμούν μόνον των Υδραίων τας πρύμνας. Αποτελούν ζωντανάς υπάρξεις, παραστέκονται εις τους αγωνιζόμενους, γίνονται πρότυπα και ιδέαι που κανονίζουν αίσθημα και ενέργεια των απογόνων. Το Έθνος αισθάνεται ότι είναι Έθνος, αισθάνεται τα δικαιώματά του ως κληρονόμου παρελθόντος μεγαλείου και τα καθήκοντά του απέναντι αυτού”.

Έτσι, λοιπόν, γεννήθηκε το Νεοελληνικό Έθνος, αγαπητοί συνάδελφοι. Και ταυτόχρονα -προσέξτε και αυτό είναι το κρίσιμο θέμα, το πιο ουσιαστικό θέμα- όλο το ρεύμα και η δυναμική της εποχής εκείνης του Διαφωτισμού, της διαμόρφωσης του κράτους δικαίου, απελευθέρωσε και την Ορθοδοξία, γιατί την αναγόρευσε σε ουσιαστική πνευματική δύναμη.

Τι ήταν στο Μεσαίωνα ο χριστιανισμός, αγαπητοί συνάδελφοι; Ήταν ένα εργαλείο στα χέρια των εξουσιών, που κυβερνούσαν “ελέω Θεού” για να καταπιέσουν τους λαούς. Έτσι η θρησκεία βρήκε το πραγματικό της νόημα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ: Αντιχριστιανική προπαγάνδα είναι αυτή;

(Θόρυβος - κωδωνοκρουσίες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ!

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Να έχετε τη μεγαλοθυμία να ακούτε απόψεις που, ενδεχομένως, δεν έχετε εντρυφήσει ή διαφωνείτε, αγαπητοί συνάδελφοι.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ: Να τα πείτε στη Μεσσηνία αυτά.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Αγαπητέ μου συνάδελφε, όχι μόνο θα τα πω, αλλά θα στείλω και την ομιλία μου παντού και σε όλην τη χώρα. Γιατί είπα ότι ποτέ δεν βρέθηκαν σε τόσο αρμονία...

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ πάρα πολύ. Δεν θα προχωρήσει έτσι η συζήτηση αυτή.

Ορίστε, κύριε Μπένος.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Ιδιαίτερα ο χριστιανισμός και επιμέρους η Ορθοδοξία υπήρξαν το πιο ολοκληρωμένο δόγμα μονοθεϊστικής θρησκείας, που υπήρξε η θρησκεία των εθνών. Κι εδώ θέλω να κάνω ένα σχόλιο γι’ αυτό το σύνθημα των ημερών, το σύνθημα δηλαδή ελληνισμός ίσον ορθοδοξία.

Και αντί να σας κάνω εγώ σχόλια, σας διαβάζω ένα απόσπασμα. Ακούστε το, αγαπητοί συνάδελφοι:

“Η ελευθεροθρησκεία είναι αρετή ιδιάζουσα κατ’ εξοχήν εις το ελληνικόν έθνος. Δεν αρνούμαι ότι η ελευθεροθρησκεία ανταποκρίνεται καθ’ ολοκληρίαν και προς το καλώς εννοούμενον θρησκευτικό πνεύμα, αφού η αρίστη ίσως των παραβολών του Ευαγγελίου είναι η παραβολή του Σαμαρείτου.

Ο ελληνισμός υπήρξεν αιώνας πολλούς προ του χριστιανισμού. Και προσθέτω ακόμη ότι η λαμπρότερα περίοδος του ελληνικού πολιτισμού είναι ατυχώς η αρχαιότερα. Ο ελληνισμός, ο καταυγάζων δι’ ανεσπέρου φωτός και ημάς τους νάνους απογόνους δεν είναι ο πρόσφατος, δεν είναι ο χριστιανικός ελληνισμός, αλλά είναι ο ελληνισμός των εθνικών χρόνων.

Ο Ελληνισμός, λοιπόν, δεν δύναται να ταυτισθή προς τον Χριστιανισμόν, ο ελληνισμός είναι παρασκευάσας τον κόσμο προς την παραδοχήν του Χριστιανισμού.

Λοιπόν, η έννοια του ελληνισμού δεν δύναται ποτέ να ταυτισθή προς την έννοιαν της Ορθοδοξίας. Και θα προσθέσω μάλιστα ότι αν γίνη παραδεκτή η θεωρία αυτή, τότε βεβαίως όσοι ευρίσκονται εις την Ελλάδα εάν πιστεύουν άλλη θρησκείαν, τότε αυτοί δεν είναι Έλληνες.”

Ποιος το είπε αυτό; Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ως Αρχηγός της Αντιπολίτευσης κατά τη Β’ Συντακτική Συνέλευση των Κρητών, το 1906, αγαπητοί συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): ... γι’ αυτό και του έκαναν το “ανάθεμα”, για να βάλει μυαλό!

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α’ Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Και είναι παράδοξο να ταυτίζεται ο ελληνισμός, ο οποίος προϋπήρξε της Ορθοδοξίας με την Ορθοδοξία, η οποία είναι θρησκεία των εθνών. Και ο Απόστολος Παύλος ήταν ο Απόστολος των εθνών.

Συνεπώς το μεγάλο θέμα που έφερε ο διαφωτισμός είναι η πραγματική απελευθέρωση του πνευματικού ρόλου της Ορθοδοξίας. Και η μεγαλύτερη κατάκτηση, αγαπητοί συνάδελφοι, της Ορθοδοξίας είναι η αναγκώριση και ο σεβασμός απ’ όλους, και από τους ορθόδοξους. Και εδώ θα πρέπει να κάνουμε επίσης μία μικρή ανάλυση. Γιατί ο καθένας αισθάνεται ότι πλησιάζει την Ορθοδοξία με τον δικό του τρόπο. Άλλος την πλησιάζει μέσω του δόγματος, άλλος την πλησιάζει μέσα από τη μεταφυσική ανθρώπινη παρόρμηση, φυγή. Άλλος την πλησιάζει μέσα από την παράδοση. Και σε πολλούς από μας ενδεχομένως βρίσκεται όλο αυτό το μείγμα. Και όταν αναγορεύεται η Ορθοδοξία σε πνευματική δύναμη, το μεγαλείο της είναι ότι δεν αγκαλιάζει μόνο τους Ορθόδοξους με όλη αυτήν την πολυχρωμία την οποία σας ανέφερα, αλλά και τους αλλόθρησκους, ακόμα και τους άθεους.

Και έχει καταφέρει η Ορθοδοξία όλα αυτά τα χρόνια -και το έχω δει εγώ με τα μάτια μου- άθεοι να πηγαίνουν να παίρνουν το αντιδωρο και να φιλούν το χέρι του παπά με τα ροζιασμένα χέρια. Αυτό έχει καταφέρει η Ορθοδοξία.

Αυτά, λοιπόν, είναι τα χρώματα της Ορθοδοξίας. Και η μοναδική απειλή αποχρωματισμού είναι η απώλεια της πνευματικότητας της Ορθοδοξίας.

Αντιθέτως είμαστε σε μία περίοδο αποχρωματισμού της πολιτικής ζωής, φαινόμενο παγκοσμιοποίησης και άλλα γεγονότα, αλλά ταυτοχρόνως μεγάλων κινδύνων και μεγάλων προκλήσεων.

Ποιο είναι το φάρμακο, αγαπητοί συνάδελφοι; Ποια είναι η συνταγή; Η συνταγή είναι από τη μια μεριά να ενδυναμώσουμε την ποιότητα της δημοκρατίας, που είναι και σύνθημα της παράταξής σας -το έχω ακούσει πολλές φορές από τα χείλη του Αρχηγού σας- και από την άλλη η ενίσχυση του πνευματικού ρόλου της Εκκλησίας. Δεν έχουν θέση στη χώρα μας οι φοβίες. Πρέπει να υπάρχει αισιοδοξία, αυτοπεποίθηση.

Η χώρα μας, λόγω της ανάπτυξής της, έχει γίνει πια μια δύναμη περιφερειακή. Το τίμημα, όμως, είναι ότι έχει αυτόν τον όγκο των οικονομικών μεταναστών που, ας μην έχουμε αυταπάτες, θα μεγαλώνει τα χρόνια που έρχονται.

Συνεπώς η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η δημιουργία μιας αυθεντικής πολυπολιτισμικής κοινωνίας, όπου το κράτος δικαίου θα προστατεύει όλους τους πολίτες στις κοσμικές τους δραστηριότητες.

Εδώ θέλω να κάνω μία παρατήρηση: Όταν μιλάμε για ποσοστά και κάνουμε και αναφορές ότι τόσες είναι οι μειονότητες, είναι ύβρις όταν θέλουμε πραγματικά να αναφερθούμε στα ατομικά δικαιώματα. Γιατί μια χώρα που σέβεται τον εαυτό της και τα ατομικά δικαιώματα, ακόμα και ένας πολίτης να είναι μειονότητα πρέπει να τον προστατεύσει.

Από την άλλη μεριά, βεβαίως θα πρέπει η Ορθοδοξία να αποπνέει το κύρος, το σεβασμό, αν είναι δυνατόν στο 100% των Ελλήνων πολιτών.

Και το ερώτημα είναι: Εξυπηρετείται αυτό το όραμα με το παρόν νομοσχέδιο, το δικό σας, αγαπητοί συνάδελφοι, με την προαιρετική αναγραφή; Η ταπεινή μου γνώμη είναι ότι είναι η χειρότερη των ρυθμίσεων, ακόμα και από την υποχρεωτική αναγραφή. Γιατί στην υποχρεωτική αναγραφή στο τέλος-τέλος την

ευθύνη θα την είχε το κράτος, ενώ τώρα εάν θα συμβεί αυτό διαμορφώνει για την Εκκλησία όχι ρόλο πνευματικό, αλλά της επιφυλάσσει, δυστυχώς, ένα ρόλο παραταξιακό. Θα μετατραπεί η Εκκλησία μας σ' έναν οργανισμό με παραταξιακά χαρακτηριστικά. Δημιουργεί αντί, προβληματίζει, βάζει ένα τμήμα του λαού απέναντι, διχάζει τους πολίτες, είναι στίγμα διάκρισης, πλήττει την Ορθοδοξία.

Για φαντασθείτε την πιθανότητα να δηλώσει, ας πούμε, το 70% των Ελλήνων. Ποια θα είναι η αίσθηση; Ότι το 70% είναι ορθόδοξοι; Αφήστε τι πλήθος πρακτικών προβλημάτων δημιουργεί.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Το 1986 τι λέγατε;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όταν κάποιος δεν δηλώσει, δεν θα μπορεί να είναι ανάδοχος, δεν μπορεί να δικαιούται συμμετοχή στα μυστήρια της Εκκλησίας.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Το 1991.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Η αναγραφή ή μη σε κρατικό έγγραφο είναι πράξη της πολιτείας και όχι διαδικασία αυτοπροσδιορισμού του πολίτη που είναι μία ιερή διαδικασία.

Η κρίση διογκώθηκε τόσο πολύ αυτές τις ημέρες, αγαπητοί συνάδελφοι, που απειλήσε το πολιτικό σύστημα, άγγιξε ακόμα και την υγεία του Προέδρου. Θεμιτό είναι βεβαίως να κάνουμε εκμετάλλευση πολιτική, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις είναι άκρωσ επικίνδυνη για την πορεία της χώρας.

Πρέπει, λοιπόν, επειγόντως να επανέλθουμε στο λυτρωτικό μείγμα ανάμεσα στους ρόλους της πολιτείας και της Εκκλησίας. Πρέπει να υπερασπισθούμε το κύρος της Ορθοδοξίας, αλλά ταυτοχρόνως να υπερασπισθούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, και το κύρος της πολιτικής. Πρέπει επειγόντως να μετατοπίσουμε το κέντρο βάρους της πολιτικής ζωής στα μεγάλα προβλήματα του τόπου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γέροντας): Ευχαριστώ, κύριε Μπένο.

Ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αντώνης Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Υπάρχει ένα μεγάλο ερωτηματικό γιατί ένα τέτοιο θέμα μικρής σημασίας, πολύ μικρής σημασίας, απασχολεί την πολιτική ζωή του τόπου τόσο καιρό.

Ανεξάρτητα από προθέσεις, αντικειμενικά, υπάρχει αποπροσανατολισμός της κοινής γνώμης από τα μεγάλα κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα. Και εμάς μας ανησυχεί αυτή η κατάσταση.

Ετοιμάζονται ανατροπές στο ασφαλιστικό, προχωρούμε σε ιδιωτικοποιήσεις και σε μια σειρά από άλλες πολιτικές. Υπάρχουν δυνάμεις που τις συμφέρει αυτός ο αποπροσανατολισμός. Μπαίνει, λοιπόν, το εξής ερώτημα για εμάς: Μήπως ρίχνετε λάδι στη φωτιά ηθελήμενα για να συνεχιστεί αυτός ο αποπροσανατολισμός; Υπάρχουν και άλλα ερωτηματικά σαν αυτό: Γιατί αυτοί οι χειρισμοί από την πλευρά της Κυβέρνησης, η άρνηση συναντήσεων και όλα τα άλλα; Αλλιώς τα έλεγε ο Υπουργός Παιδείας, αλλιώς τα έλεγε ο κ. Ρέππας. Όλη αυτή η συμπεριφορά δεν ρίχνει λάδι στη φωτιά;

Από την άλλη πλευρά, χάθηκε ο κόσμος για την Εκκλησία αν δεν αναγράφεται στις ταυτότητες, ώστε να φθάνει σε τέτοια συλλαλητήρια και σε τέτοιες αντιδράσεις; Παραμένουν τα ερωτηματικά τουλάχιστον για τη δική μας την πλευρά.

Το αποτέλεσμα είναι ως ένα βαθμό να γίνεται προσπάθεια, έστω αντικειμενικά να υπάρχει διαχωρισμός του κόσμου ανάλογα με το αν είναι περισσότερο πιστός στην Ορθοδοξία ή βλέπει διαφορετικά αυτά τα ζητήματα. Και αυτό δεν είναι καλό για την κοινωνία μας.

Όσον αφορά την ουσία του προβλήματος, εμείς σαν κόμμα έχουμε παραπάνω από ογδόντα χρόνια που έχουμε ταχθεί όχι μόνο για τις ταυτότητες, αλλά και για το διαχωρισμό της Εκκλησίας από το Κράτος σε όλες τις πλευρές. Θεωρούμε ότι είναι το ελάχιστο αυτό που γίνεται σήμερα.

Κάναμε προτάσεις εν όψει της αναθεώρησης του Συντάγματος, να γίνει συζήτηση και να γίνει δεκτό να φύγει το άρθρο 3, να αλλάξει το άρθρο 13, να αλλάξουν όλα τα σχετικά άρθρα, ώ-

στε να κατοχυρωθεί και συνταγματικά πλήρως η ανεξίτηρησκία, γιατί δεν κατοχυρώνεται. Και υπάρχουν και μια σειρά νόμων και μια σειρά πρακτικών, που θα έπρεπε να έχουν αλλάξει. Και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η Νέα Δημοκρατία το αρνήθηκαν.

Το να γίνει προαιρετικό, κατά τη γνώμη μας, είναι περισσότερο επικίνδυνο από τη σημερινή κατάσταση. Διότι όταν με τη θέλησή του κάποιος δεν θα αναγράφει το θρήσκευμά του στην ταυτότητα, θα κινδυνεύει από ορισμένους φανατικούς, από ορισμένους κρικούς της Δημόσιας Διοίκησης, των αρχών ή και του ιδιωτικού τομέα από άνιση, δυσμενή μεταχείριση. Και αυτοί που θα το αναγράφουν ίσως να έχουν ευμενή, ευμενέστερη μεταχείριση.

Είναι καθαρή, λοιπόν, η θέση μας και απορώ γιατί ο εισηγητής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αναρωτήθηκε και είπε ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας τώρα τελευταία, προχθές τοποθετήθηκε. Έχουμε βγει και εγώ προσωπικά στα κανάλια γι' αυτό το ζήτημα τουλάχιστον δεκαπέντε φορές. Τα ίδια που λέω εδώ, τα έχουμε πει επανειλημμένα. Δεν ξέρω αν είναι γνώστης των θέσων μας και ούτε επιμένω ότι πρέπει να διαβάσει το "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" ο εισηγητής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Αλλά προκύπτει ένα ζήτημα που έχει σχέση με την πληροφόρηση και υπάρχουν ευθύνες. Εμείς διαμαρτυρόμαστε έντονα διότι το κόμμα μας έχει κοπεί από τα ιδιωτικά κανάλια και έχει περιοριστεί πολύ η φωνή του στα κρατικά κανάλια.

Από τις άλλες εφημερίδες που πρόσκεινται στο ΠΑ.ΣΟ.Κ., κάποιιο δημοσιογράφοι τους αλλά και οι διευθύνσεις τους ανέχονται ή προωθούν διαστρεβλώσεις σε βάρος της πολιτικής μας. Και φθάνει στην κοινωνία, ίσως και στον εισηγητή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. λέω -δεν βάζω πρόθεση- ότι εμείς δεν έχουμε μόνο καθαρή θέση για το όλο θέμα και καθαρή θέση έχει πάρει μόνο ο Συνασπισμός. Δηλαδή θέλετε να χειροκροτάμε και εμείς τον Σημίτη; Αυτό θέλει το ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Αυτό είναι η ουσία του ζητήματος.

Να το δούμε αυτό το χειροκρότημα σε σχέση με τις ταυτότητες. Πρόκειται για μέτρο προοδευτικό στην πορεία δημοκρατικών και προοδευτικών αλλαγών για το πολιτικό μας σύστημα; Εντάσσεται σ' ένα γενικότερο εκδημοκρατισμό, τουλάχιστον των σχέσεων Εκκλησίας και Κράτους; Αυτή είναι η πρόθεση της Κυβέρνησης; Αν είχε τέτοια πρόθεση, τουλάχιστον θα είχε συζητήσει την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Να μιλήσω τώρα και για άλλα ζητήματα. Τώρα έπιασε ο πόνο την Κυβέρνηση να προστατεύσει τα προσωπικά δεδομένα; Είναι προσωπικό δεδομένο. Δεν πρέπει να αναγράφεται στην ταυτότητα. Είμαστε σύμφωνοι γι' αυτό. Αλλά γίνεται γι' αυτό το λόγο ή μήπως το ζητάει η Ευρωπαϊκή Ένωση και προσαρμόζεται η ελληνική κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Γιατί το λέω αυτό; Διότι φαίνεται η υποκρισία της Κυβέρνησης. Πού ανατρέπονται, πού κινδυνεύουν τα ατομικά μας δικαιώματα, ιδιαίτερα στα ζητήματα που έχουν σχέση με τα προσωπικά δεδομένα και την καταγραφή τους, το φακέλωμα όπως το λέμε; Στη συμφωνία του Σένγκεν, η οποία ψηφίστηκε και από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και από τη Νέα Δημοκρατία, παρά τις επί μέρους διαφωνίες κάποιων Βουλευτών.

Εδώ λέγεται και από αξιωματούχους της Κυβέρνησης ότι θα αλλάξουν την αντιτρομοκρατική νομοθεσία επί τω αυστηρότερο, να μην υπάρχουν εγγυήσεις, λευκά κελιά, λένε άλλοι. Και κόπτονται για τα ατομικά δικαιώματα; Ιδιαίτερα μετά την έλευση του Κλίντον, όλο και μας έρχονται μηνύματα, και επίσημα εδώ, από το Βήμα της Βουλής ότι τις εκδηλώσεις και τις συγκεντρώσεις πρέπει να τις επανεξετάσουμε, αν είναι μέσα στα πλαίσια του νόμου κλπ.

Αποκλείεται να στηρίξουμε μία Κυβέρνηση, η οποία έχει και στον τομέα των δημοκρατικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, πορεία αρνητική. Όχι εάν θα ήταν κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία θα πήγαινε προς άλλη κατεύθυνση. Το ίδιο ζήτημα αντιδραστικών μεταρρυθμίσεων, αλλαγών, περιορισμού των δικαιωμάτων και των δημοκρατικών ελευθεριών, υπάρχει και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, ανεξάρτητα αν είναι σοσιαλιστικές, σοσιαλδημοκρατικές ή δεξιές οι κυβερνήσεις.

Έρχομαι τώρα στην ηγεσία της Εκκλησίας, γιατί δεν ταυτίζουμε όλη την Εκκλησία με την ηγεσία της. Άλλο πράγμα ο κλήρος -ιδιαίτερα ο λαϊκός κλήρος και άλλο πράγμα οι πιστοί, οι